

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**
Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001
тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83
E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,
themis@minjust.gov.ua,
Web: <http://www.minjust.gov.ua>,
код згідно з ЄДРПОУ 00015622

**Голові Комітету Верховної Ради
України з питань правоохоронної
діяльності
Денису МОНАСТИРСЬКОМУ**

Шановний Денисе Анатолійовичу!

У відповідь на Ваш лист від 24.11.2020 № 04-27/3-2020/218981 Міністерством юстиції України опрацьовано проєкт Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України для реалізації положень Закону України «Про обіг цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів до неї» (реєстр. № 4336 від 06.11.2020) (далі – проєкт Закону), внесений народними депутатами Фрісом І.П., Бакумовим О.С. та іншими, і в межах компетенції повідомляється таке.

1. Підпунктом 1 пункту 1 розділу I проєкту Закону пропонується викласти в новій редакції пункт 5 частини першої статті 24 КУпАП, яким «позбавлення спеціального права, наданого даному громадянинуві (права керування транспортними засобами, права полювання, права на володіння цивільною зброєю та бойовими припасами до неї)» є одним із видів адміністративних стягнень, визначених статтею 24 КУпАП.

Разом з тим зазначаємо, що запропонована редакція не враховує того, що пункт 5 статті 24 КУпАП на сьогодні складається з двох абзаців та передбачає, що окрім позбавлення спеціального права, наданого даному громадянинуві (права керування транспортними засобами, права полювання), позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю також є одним із видів адміністративних стягнень.

Враховуючи зазначене, коректнішим було б викладення у новій редакції абзацу першого пункту 5 частини першої статті 24 КУпАП, у зв'язку з чим підпункт 1 пункту 1 розділу I проєкту Закону потребує перегляду та уточнення.

Крім того, слід звернути увагу на формулювання «позбавлення права на володіння цивільною зброєю та бойовими припасами до неї», враховуючи те, що відповідно до статті 15 проєкту Закону України «Про обіг цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів до неї» (реєстр. № 4335 від 06.11.2020) (далі – проєкт

№ 4335), який нерозривно пов'язаний з цим проектом Закону, право власності на цивільну вогнепальну зброю та бойові припаси включає володіння, користування та розпорядження.

З цих підстав потребують перегляду зміни до статей 25, 30, 190, 191, 193 КУпАП в частині вживання слів «позбавлення права на володіння цивільною зброєю та бойовими припасами до неї».

2. Підпунктом 7 пункту 1 розділу I проекту Закону пропонується внести зміни до статті 191 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), передбачивши адміністративну відповідальність за порушення громадянами правил зберігання або транспортування цивільної вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і бойових припасів.

При цьому варто зазначити, що на сьогодні стаття 191 вказаного КУпАП визначає адміністративну відповідальність, зокрема за порушення громадянами правил носіння пневматичної зброї.

Водночас підпунктом 4 пункту 2 розділу I проекту Закону пропонується внести зміни до статті 263 Кримінального кодексу України, якою врегульовуються відносини, пов'язані з незаконним поводженням зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами.

При цьому передбачається, зокрема, *встановити кримінальну відповідальність за порушення встановленого законодавством порядку носіння вогнепальної зброї*.

Таким чином, вбачається, що у випадку прийняття проекту Закону за порушення правил *носіння пневматичної зброї* не буде встановлено ніякої відповідальності. До того ж розробником не надано належного обґрунтування такого виключення.

3. Підпунктом 9 пункту 1 розділу I проекту Закону пропонується внести зміни до статті 193 КУпАП, передбачивши адміністративну відповідальність за *ухилення від реалізації* цивільної вогнепальної чи холодної зброї, а також пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду і бойових припасів *громадянами* після припинення дії дозвільного документа.

Водночас зазначаємо, що відносини, пов'язані із позбавленням права власності на цивільну вогнепальну зброю та бойові припаси, передбачається врегулювати статтею 34 проекту № 4335, згідно з положеннями якої власник цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів *після їх вилучення має право*:

продати, подарувати або відчужити цивільну вогнепальну зброю та/або бойові припаси до неї іншим встановленим законом способом через юридичних осіб, які мають ліцензію на торгівлю цивільною зброєю та бойовими припасами до неї, або відповідні органи Міністерства внутрішніх справ України;

передати цивільну вогнепальну зброю та бойові припаси органам Національної поліції;

у встановленому законодавством порядку привести зброю до стану нейтралізованої.

Вилучена цивільна вогнепальна зброя та бойові припаси можуть бути передані для реалізації або утилізації при наявності письмової згоди на це власника зброї (спадкоємця) або його законного представника.

При цьому проєкт Закону, в тому числі і вказана стаття 34, не визначає строк, протягом якого власник цивільної вогнепальної зброї має її відчужити, а також не встановлює обов'язкової вимоги до власника реалізовувати таку зброю після припинення дії дозвільного документа.

Таким чином, запровадження адміністративної відповідальності за дії, обов'язковість виконання яких не підтверджена імперативними нормами Закону, порушує принцип правової визначеності та потребує відповідного перегляду.

4. Частиною другою статті 194 КУпАП у редакції проєкту Закону пропонується передбачити адміністративну відповідальність за порушення працівниками торговельних підприємств (організацій) порядку продажу цивільної вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і бойових припасів у вигляді накладення штрафу *від двох тисяч до п'яти тисяч* неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Вважаємо, що зазначені санкції є надмірними та не узгоджуються з положеннями Кримінального кодексу України (далі – КК).

Так, відповідно до положень статті 12 КК *злочином невеликої тяжкості є злочин, за який передбачено покарання у виді штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.*

Таким чином, запропоновані у частині другій статті 194 КУпАП в редакції проєкту Закону санкції суперечать принципу пропорційності (адекватності) покарання та вчиненого правопорушення.

Аналогічні зауваження стосуються частини другої статті 195 КУпАП в редакції проєкту Закону.

5. Підпунктом 4 пункту 2 розділу I проєкту Закону пропонується положення статті 263 КК доповнити частинами третьою та посилити кримінальну відповідальність за порушення встановленого законодавством порядку носіння вогнепальної зброї.

У зв'язку з цим зазначаємо, що виокремлення однієї із форм об'єктивної сторони кримінального правопорушення, передбаченого частиною першою статті 263 КК, якою є порушення встановленого законодавством порядку носіння вогнепальної зброї, з метою посилення кримінальної відповідальності є недостатньо обґрунтованим та передчасним.

Так, підставою для посилення відповідальності є результати дослідження практики застосування відповідних статей КК та статистичне підтвердження того, що каральна сила відповідних санкцій втратила свою регуляторну роль і потребує підвищення.

Разом з тим пояснювальна записка до проєкту Закону не містить результатів статистичних досліджень, зареєстрованих кримінальних правопорушень за частиною першою статті 263 КК, які не дають можливості з'ясувати, якою є динаміка вчинення суспільно небезпечних діянь саме у вигляді порушення встановленого законодавством порядку носіння вогнепальної зброї, чи свідчить

вона про збільшення фактів скоєння цього злочину та про неефективність або недостатню ефективність встановлених санкцій. У зв'язку з цим доцільним є проведення дослідження вироків суду щодо кількості притягнутих осіб до відповідальності саме за порушення встановленого законодавством порядку носіння вогнепальної зброї.

Крім того, пропонується проектом Закону частина третя статті 263 КК передбачає відповідальність тільки за носіння вогнепальної зброї.

При цьому питання щодо кримінальної відповідальності за незаконне носіння бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв залишилось поза увагою суб'єктів права законодавчої ініціативи.

Також слід зазначити, що чинною редакцією частини третьої статті 263 КК передбачено, що звільняється від кримінальної відповідальності особа, яка вчинила злочин, передбачений частиною першою або другою цієї статті, якщо вона добровільно здала органам влади зброю, бойові припаси, вибухові речовини або вибухові пристрої.

Тобто, відповідно до пропонованих змін проектом Закону пропонується можливість звільнити особу від кримінальної відповідальності за зберігання, придбання, передачу чи збут вогнепальної зброї (крім цивільної вогнепальної зброї категорії D та бойових припасів до неї), бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв. При цьому автори проекту Закону фактично позбавляють можливості звільнити особу від кримінальної відповідальності за порушення встановленого законодавством порядку носіння вогнепальної зброї.

Враховуючи викладене, проект Закону потребує відповідного доопрацювання.

З повагою

Міністр

Денис МАЛЮСЬКА